

وقفینا اور دین

دمحمد الله رازق

شعرونو مجموعہ

جزا - ۱۳۶۶

Ketabton.com

دگورنیو چارو وزارت
دسیاسی چارونوی ریاست
دخبرونو لوی آمریت
دآثارو دچاپولوحشانگه

وختونه او دردونه

دمحمدالله رازق دشعرونو مجموعه

دسمو نیار عبد القیوم حکیمزی په اهتمام

۱۳۶۶ - جوزا

شمیر : ۲۰۰۰ تو که
پرله پسی لمبر: ۱۴۶
دچاپ خای : دولتی مطبعه

فهرست

صفحه	عنوان
۱	سر یزه
۲	داکتر که شا عر
۶	دشا عر له خوا
۷	دزپه در دونه
۹	ستپری و عدی
۱۰	انتظار
۱۱	بیخودی
۱۳	خیری گر یوان
۱۵	خلمی ته
۱۶	یادونه
۱۷	داشنا غیره
۱۹	الوتی رنگ
۲۰	غزل
۲۱	مور ته
۲۲	دخال او خط شا عر ته
۲۳	لوی آسمان ته
۲۴	لاله
۲۵	پلمی
۲۶	دخپلواکی ناوکی
۲۷	عشقه
۲۸	انقلابی خار ندوی
۲۹	دخپلواکی شهید
۳۰	ننیکلا

صفحه	عنوان
۳۱	حسنه
۳۲	هجره!
۳۳	پیغور
۳۴	دنشی گناه
۳۵	دافغان په نامه
۳۶	دمینی یاد
۳۷	دانقلاب سرود
۳۹	دهیواد ترا نه
۴۱	دانقلاب لاره
۴۳	دآرمان سا قی ته
۴۵	وفا
۴۷	خوا نی هیلی
۴۹	هونبیار جنون
۵۱	پسر لی ته
۵۳	حبیب
۵۵	دسولی ناوکی
۵۷	نیکلی اشنا
۵۹	المیا مو نه
۶۱	دوفالا پی
۶۳	غزل
۶۴	غزل
۶۵	دغزل پلاره!
۶۶	بیغله غزل
۶۷	وختو نه او در دو نه

سویزه

زموږ د ټولني د لرغونې ادب او فرهنگ په سمسور بڼه کې هره ورځ نوی گلان غوړ پېری او تاندي غوټی، دنویو وېرو سره یو ځای د نویو نویو نوښتونو په لور سررونه او چتوی او زموږ د ژوند د مختلفو اړخونو د پرمختګ دلاری د کاروان او قافلی سره یو ځای په ورین تندي باندي خوځېږی او پرمخ درومی .

زموږ د ژوندي فر هنگ پدی ویاړلیو پړاو ونو کې خورا ستر ستر رسالتو نه پر لاته دی چې تاریخي بنسټونه لری او د دغه قافلې نونی تګلوری په هر گام کې یې بی شمارة ویاړونه په برخه شویدی . شعر د هنر دکورنی خورا ښکلی او ونای غړی دی چې واقعیتونه او د چاپیریال پېښی په خورا نازکو او خاصو الفاظو کې بیانوی او انعکاس ورکوی .

شعر په خپل جوړښت ، ښکلا او الپام کې ځانګړی صفتونه لری په تېره بیا هغه شعر چې د زړونودتل څخه راپورته کیږی هرو مرو په زړونو کې ځای نیسی او زیات شمیر مینه وال مومی .

دلته د (وختونه او درد ونه) شعری مجموعه په باب خبری کوو، چې شاعر رښتیا هم د خپلې ټولني د ځوریدلی انسان اود هغه د ژوند په باب هر اړخیز او ښکلی تصویریرونه وړاندی کړی دی .

دغه شعری مجموعه چې گران لوستونکی یې لولی دیوه ځوان

ڊاڪٽر

45

شاعر

دياردمسپيني خو لي ٿو ا ب شو ترقيا ڏته معطل
دميني خدايه رانه لري پيغورو نه نه ڪري

لڙهه موده ڪيڙي ڇي ڏڄوان شاعر ڊاڪٽر محمد الله را زق ســــره پيڙنم.
اونڙوخت ڪيڙي ڇي دهغه شعرونه هي لوستلي او يا اوريدلي دي . او
اوس يي دشعرونو مجموعه زما پسه ويراندي پرته ده اولهه ما شخه يي غو-
بستنه ڪري ڇي شه پري و ليڪم .

نوددغه ضرورت په خاطر مي بيا درازق شعرونه ولوستل او ڪه
ڙوند باقي و بيا به يي هم و لولم . خبري او بحثو نه به پري و ڪرو .

رازق دمسلڪ په لحاظد طب ڊاڪٽر دي داسي ڊاڪٽر ڇي په سنگرونو ڪي
دڀيرو زخمو نو ٽڪور شو يدي ا و داسي ڊاڪٽر ڇي په سنگرونو نو ڪي
يي دڙو ندي پا تي ڪي دويه خاطر ڀيري هلي ڄلي
ڪڙي يدي او لالگيا دي ڪوي يي او ڀيرا ميدونه ورته ستر گي په لاره
دي .

له بلي خوا را زق ڄوان او نو ڪاره شاعر دي خو در ا زق
شعرونه خپه زرونو ته خوشحالي او تسلي و رکوي زه غوا ڀم

چی دنته درازق په شاعری خبری و کرم یعنی دهغه دشعر او شاعری په باب
شه و لیکم : وایی چی شعرد شا عردزړه آواز دی، شعردشاعر هیله ده.
او شعر دشاعر ارمان اودشاعر دفکراخیال نمایندگی کوی اوښه شعرونو بیا
سغه شعر دی چی دشاعر دزړه د تل نه راووزی اود لوستو نکو او یا
هم دشعرد مینه و او لو دزړه په تل کی ځای و نیسی . خو موږ او سدا حکم
نه شو کولای چی درازق شعردشعرد مینه و او لو په زړه کی خو مره ځای
لری او داپته لوستو نکو ته هغه وخت ښه لگیدلی شی چی د هغه
شعر ولو لی.

رازق همدا اوس دخپلی مینی لاری څاری څکه چی هغه د مینی او
وفا شاعر دی اودالاری پدی خاطر څاری چی هغه خپل منزل ته ور سپری
او هغه څه چی دی یی لاری څاری را به شی او پخلا به شی
او ضرور به راځی او ضرور به پخلا کېږی خوداچی شاعر به تر کو مه
وخته پوری دغه لاری څاری نودا هم معلو مه نه ده خو دی باور لری چی
راځی نو څکه خو وایی چی:

لاری به یی څار مه او رابه شی ښو کی به یی لویږمه پخلا به شی
دا می گه و یلو نور یی نه وایم مینی ته سجده کو م گناه به شی
او له دی څخه داسی معلو مینی چی دشاعر په زړه کی د مینی اوربل
دی او هیڅ یی په آرام نه پریږدی. داچی دده په زړه کی کومه مینه ده،
آیاد خلکو سره مینه لری ، دو طن سره مینه لری او که په خپله خاوره
اود خپلی خاور ی په ځورید لو او کړیدلو خلکو مین دی او که په حسن او
ښا یست مین دی ، خو په هر حال په زړه کی یی له ورايه یودرد او یوه
مسته شان جنه به په ټو پو نـــو ښکاری .

او که ددی خبرو نه را تیر شو اودهغه دشعر او شاعر ی په باب
شهو وایو نود اخبره به ضرور کوو چی

دهغه شاعر ی دوزن اودآهنګک له مخی نیمګړی تیاوی نه لری او
موزو نه شاعر ی دده دهغه مسلک او شاعر ی دواړه د هغه
داو لس دپاره دی دخپل و طن د رنځیدلو او کړیدلو خلکو دپاره دی
اوداد هغه لومړی نی شعر ی تجربه ده. او په لومړی ګام کی د داسی
یوځوان شاعر نه لورپه هیله او طمعه بی ځایه ده.

رازق که نن شعروایی او شاعر ی کوی نو سبابه ضرور د هغه
شاعر ی زموږ دمعا صری شاعر ی دکا روان ملګری کیږی اوځا نګړو پر
مختګونو ته به رسیدی او موږ د شاعر زیاتو بریا لیتو بونو ته
سترگی په لاره یو او د رازق نه د پښتو شعر د مینه والو هیله
اوارز و هم دغه ده رازق که زموږ دنن ورځی نو کاره شاعر
دی نو زموږ دغه ځوان شاعر به د سباور ځی بنه، پوخ اوو تلی شاعر
عرو ی اوزموږ د شعر د بڼی یو غوږ یدلی ګل به وی .

د رازق د شعر اود هغه په هنری نو بڼت ډیری او هراړ خیزی خبری
کیدای شی خو دلته نه ځای یږی خو له چاپ او خپریدو
وروسته به بیا پر ی خبری وکړو ددغی مجموعی چاپ یو په زړه پوری
فر هنگی ګام دی او چاپ به یی زموږ د شعر بڼکی محفل لا بڼکی کړی
زه د رازق په شعر نوری خبری نه کوږ هر څه چی دی تاسی به یی
په خپله پکی وو ینی داتاسی اودا هم د رازق د شعرونو لومړنی ډالی.

په پښتني مینه
افضل ټکور

دشاعر له خوا

کله چې د خپلو شعر و نو په باب له تا سو گرا نو لو ستو نکو او د شعر له مینه والو سره خبری کول غوا ږم هغه څه می تر ستر گو گززی او یاد ته رایی څه چې تر دی نن ورځی پوری زما په شخصی ژوند کی اوڅه په اجتماعی لحاظ زمو زبه څور ید لو خلکو با ندی تیر شو ید ی داسمه خبر ه ده کله چې یوه ټو لنه د پینبو او واقعا تو گرم میدان ته ورگډشی او یا په بله ژبه په خلکو کی د نوی روح د پیدا کولو او د نوی ژوند لارو لټولو ته رابور ته شی نو طبعی خبره ده چې ددغور پینبو او را وینسید نوانعکاس او تصو یر تر هر چا ږ و مبی دټو لنی د متعهد او رسا لتمد وشاعرانو په غاږه لو یر ی او تر هر چا زیات د مخکینو شاعرانو د پاملرنی وړ گرځی او د هغوی دا حسا سا تو نازکو پا ټو ته نوی حرکت او نوی هیمنه او نوی مینه ور سپاری .

زموون نننی شعر نوی شعر دی او که په هر قالب کی ویل شو یدی هرو هرو نوی اږ خو نه او نوی غو بنسټنی له ځا نه سره لری .

زمو دشعر دبنسکلا د څر نگوا لی به باب قضاوت له تا سو محتو مو لو ستو نکو سره دی ماو کولای شو خپل خو ټو ټی شعرو نه د خپلی ځانگړی میننی له مخی ستا سو په مخکی کین دم . او ددی سره یو ځای عرض کوم چې زه پخپل دی کار کی بریالیتوب ته درسیدو د پاره ډیر وخت ته اږ لرم هیله ده گران لو ستونکی به زما دشعر دا ک وچنی ډا لی دیوه سو غات په تو گه و منی .

دوکتور محمد الله (رازق)

دزپه دردونه

دیار قاصده چی را یاد می تیر یا دو نه نه کپی
دسبا با ده چی رسوا می ارمانو نه نه کپی
دویرا نی زپه کی د خوب تعبیر می و نه وای
له بی پروا جنون نه لری زنجیرو نه نه کپی

له وړانې مینې نه به څه پرمات قلم و لیکم
گوره آشنا ته هی ښکاره دز په دردو نه نه کړی
دیار دسپینې خو لی ثواب شو تر قیا مته معطل
د مینې خدا یه را نه لری پیغو رونه نه کړی
دښکلی یاد نیشه می مه بایله په میو با نندی
ساقی چی ما ته را نږدی دا سره جا مو نه نه کړی
که رقیبان می و ینی څښی ورنه پوښتلی نه شم
په سره کفن کی می رالوخ سره پرها رو نه نه کړی
زه دازل له نصیبو نه بی نصیبه را غلم
چی پس له مرگه می خفه بیا نصیبو نه نه کړی

زرمتم ۲۷ ر ۱۳۶۵

داسټاد حوزه دپوی غز لی په المپام :

ستړی و عدی

ستړگی شوی لمدی خو ژپیدو ته می پری نه بنودی
او بسکی غیرتی وی تو ییدو ته می پری نه بنودی
زلفی یی ویدی وی د کمشیو په و لو نو کی
هر تار یی خماروو وینیدو ته می پری نبنودی
خنګ ته یی نر دی شوم په نازکو اداگانو کی
مینه خاطر ی شوی هیر یدو ته می پری نه بنودی
بیامی له نازکو شو نه وواخیستل لوزونه نن
بیرته په شاتلی خو ستنیدو ته می پری نبنودی
ستړی لویه لار په پاخیدو او پرزیدو شو له
ستړی شوی و عدی خو پری بنودو ته می پری نه بنودی

کابل ۱۳۶۵.۱۰.۲۰

انتظار

لاری به یی خار مه او را به شی
پنبو کی به یی لوین مه پخلا به شی
سترگی که حیا خینی بیلین ی نه
زړه کی به یی خای کړ مه زما به شی
او بنکی دغیرت نه ټیټید لسی نه
رنگ ته به می و گوری آشنا به شی
داسوی اسری دیسر لو نه دی
نه چی دا گلو نه کم بها به شی
دامی که و یلو نوری نه وایم
مینی ته سجده کوم گناه به شی

د پنجشیر دره ۱۳۶۱ ر ۴۲

بیخودی

خه راباندی و شو په اسرو سرشوم
والی په دی لارو او کو خو سرشوم
خو خلی یی دام کی کر ید لی وم
بیا دناز نینی په کمخو سرشوم

پورته می پیاله کړه او نیشه شومه
وړ دسو ځیدو وم په لمبو سرشوم
او بنکو راته سترگو کی گیله وکړه
ماور ته خندلو ، په گیلو سرشوم
دلته ای تقدیره افسانه دی کړم
زه په خوارو زارو ا میدو سرشوم
حسنة !زه په تا پسی را غلی وم
گوره دا نصیب می په کعبو سرشوم
ژو نده !بیخود یو کی می پت ساته
دلته خو په ډیرو نا کر د و سرشوم

کابل ۱۳۶۵.۱۰.۲۵

خیری گریوان

گلی نا حقه تو متوو سو مه
دغو بیکاره نصیبوو و سو مه
کله دی ما ته خنداو نه کپ نه
دا پیرو پیرو منتوو و سو مه

تا خو اول کی راتنه وو ویلی
زه دی داسر په سرغمو و سومه
زړه هی هم درکپ لو، بدله شوالی
اوس پښتنو کی پیغور و سوه مه
خدایه دا مینه راته څه را کوی
دسوی زړه سو یو لمبو و سومه
ظاهر ته مه گوره چی ته می وینی
خدایو په پټه خوله زخم و سومه
قسمته جار شوی له جنونه څینی
تقدیر په خیر و گریوانو و سومه

د پنځم شپږ دره ۲۴۲ ر ۱۳۶۱

خلمی ته

توره او غیرت می دپلرو سا ته
شان او دبدبه می دشملوساته
گوره چی له یاده یی ونه باسو
ویاږ می دخلا نده تاریخو ساته
یوزره وطن نه می چی تیر نشی
یاد می په هرځای که دابرو ساته
هلمته چی دننگ څخه قصی کیری
دود می دپتمنو پښتنو ساته
تاته می اسره ده در لو گسی شمه
نوم می دتاریخ د میړ نو ساته

زړ مت ۱۳۰۷ر۷ر۱۲

يادونه

سترگو کی خو بونه په ما تیر شو لو
بنکلی یی یادونه په ما تیر شو لو
خو به ته ویده وی تر بهی لاندی
دغه شان و ختونه په ما تیر شو لو
گرانه ! تصور کی رانه وړك شو لی
خو مره ناتارونه په ما تیر شو لو
دلته دناز کو ، پیغلته ب سره
بیا هغه لوزونه په ما تیر شو لو
گر مو خندا گانو محفلو نو کی
پیرو منتونه په ما تیر شو لو

جلی ۱۳۶۵ نجراب

دایران دتودی گوئند د هغو مبارزینو په یاد چی له هیواد نه د
بانندی د تبعیدور ځی تیروی

د آشناغیره

مه می گر موه خپلو و وعدو سره در ځم
ډیر یم خو رید لسی د در دو سره در ځم
لاره که او زده ده پر وا ننه کوی
ورکه به یی نه کرم ا میدو سره در ځم

وبه خاندی ما ته ژ پ ا گانی به دی وا خلمه
حسن نه دی جار شم له اسرو سره در خم
لری له تانه یم پی زماسره د ز په کور کی
مات به زولانه کپ م پیو ندو سره در خم
توره شپه به تیره شنی سبا ایساریدی نه شی
هله به می و ینی قافلو سره در خم
مخکه او آسمان موبیلولوته عا جزه شول
که سترگی می پ ندی شوی تپیدو سره در خم

زرت ۱۳۵۶

الوتی رنگ

مانه د دردو اود اسرو پوښتنه څه کوی
سوی ایره زپه کی داوړو پوښتنه څه کوی
سترگی می پندی شوی خو تپوس نه کپری
نور راڅینی یاره درنگو پوښتنه څه کوی
بیابه دساقی په سل ستو نو باور ونه کړم
رنگه میکه کی د خمو پوښتنه څه کوی
حسنة ته له ما څینی لا څه غواړی
غیره دجنون کی د پښتو پوښتنه څه کوی
هجره نو زهی خو ند دڅو ریدر څه دی
زما الوتی رنگ کی دسپر لـو پوښتنه څه کوی

کابل ۱۳۶۵ ار. ۱۰

غزل

زړه می که راوسپړی دنیا ته به غزاله شی
خه له ناکردو غواړم و فا ته به غزاله شی
پیغله دسبا ده پهزانگو کی یسی سا تمه زه
لویه به بی و خت کړی او آشنانه به غزاله شی
ما په سل ستو نو او کتو کی میلمنه کړاله
خان می ورنه جار کړلو چی ماته به غزاله شی
دازخمی زړگی به می په مینه کی هیڅ جوړ نه شی
بښه شو چی سستی شولو ادا ته به غزاله شی
خه و کړم د مست جنو ن له سو یو فریادو سره
نن که غزل نه وی نو سبا ته به غزاله شی

کابل ۱۳۶۵.۱۰.۲۰

دسنگر نه لیک

مورته

بیرته راگرځمه خو پاتې دی وختونه موری
اوس می نو پرین ده چی تاو ده شول سنگرونه موری
د عقیدې د سرو جا مو نو تنده ماته نه ده
په هر یوزپه کی انبار شوی فریادونه موری
داد ارما نه په غشی سوی زړه آرام می نه کپری
بیامی گوگل کی انبار شوی انکارونه موری
پرین ده زما په وینور ننگ شی دنبايست گلونه
لادو طن په زپه کی ډیر دی ارما نونه موری

کابل ۱۳۶۳۳۱۲

دخال او خط شاعر ته

دخال او خط شاعره وشرميره
بنکلی اسری په ناکسانو ږدی
داد نیاست ناوکی چاته پریردی
شنه شنه خالونه په بتانو ږدی

ژرمت ۱۳۵۹ز ۲۱۲

لوی آسمان ته

ستاد نا کردو حساب می و نیوه
پته خوله می نوره چو پیدای نشی
قهر او غصی دی را له مه راو په
زما زپه کی آرزو خوور کیدای نشی
ستوری او سپوږمی دی عبادت کوی
داو اړه خدایان درخینی تلای نشی
زه در سره څه و کړم او څه غوا پی
دی سرکی پښتوده ټیټیدای نشی

۶۲۱۱۱۰

ننگرهار

لاله

گردجهان په ښکلو ښکلو نمايسته شو
خو زما په وينو سور زما وطن شو
پانی پانی فریادونه می تر غوږ شوه
ناز نین دانقلاب په سره کفن شو
ددښمن دسترگو خار شوم تر پايه
چي لاله دانقلاب زما په تن شو

کابل ۱۳۶۲

پلمی

جارله شرابی زږه چی ستنس شولو آهو نو کی
او بنکی راته خاندي دپلمو په فریادو نو کی
شونډی که را بولم توری سترگی بی آزار نشی
خونډکوی شراب چی لا زږه ه شولو خمو نو کی
عینه چی رسوا شوه د حیایه لمن پریوتم
حازدی شم جنو نه ددنیا په دوز خو نو کی
نوربه دزخمو په سر زخمو نه آرام نه که مه
پرېرده روڼی او بنکی چی الوان شی سیلابو نو کی

زید آباد - لوگر ۶۵۸۷۲

دخپلواکي ناو کي

مست دشرا بی زړه هوسونو کی
خوارو زارو خلکو تار یخو نو کی
لوی هیواد په زړه کی نو ی هیله وه
غیر درسالت کی ار مــــا نو نو کی
ستره ارا ده په خو ځیدو کی وه
ژمنه د بی باکه تو فــــا نو نو کی
ځمکی او آسمان ته نو ی زیری وه
خواست د زیار ایستو نکو په رزمو نو کی
داد آزاد ی ناو ی به بنکلی شی
نور انقلاب په نو بنتو نو کی

۱۳۶۰۶۰۹

دنجراب و لسوا لی

عشقہ!

توری زلفی دی چي تاو شو ی پو تربله
دنبامار په خیر نیوال یی آسان نه دی
داسری شو نه ی دی چي مستی به مو سکاشی
په غابنو کی خورول یی آسان نه دی
دارخسار دی چي د عشق اورکی خوتییر ی
په خنده کی غولول یی آسان نه دی
که داشعرمی د عشق له بنده خلاص کړم
حماسو ته خو خول یی آسان نه دی

دگو گنر زید آباد ۱۳۶۵ و ۸۲

انقلابی خاوندوی

ستره اراده دزمه انی له ز په او چته شوه
مسته قافله دزلزلی له ز په او چته شوه
میننه دانسان کی سو خید لی پر غصه شولو
نوی افسانه دیارانی له ز په او چته شوه
چیره هوسنا که هندو کش ز په کی نسا شواله
لویه خزانه دسر دری له ز په او چته شوه
ختمه حوصله شوه قهرما ن د ز په رازونو کی
بنکلی ناو کی دکنهوا لی له ز په او چته شوه

۱۳۶۴ر۲ر۲

د خپلواکي شهيد

هر يوتوری د آشنا په یاد لیکمه
زخمي زړه می په با نــــو آرا مو مه
دا هر آه می چی گوگل ځینی را خپری
ټول به هیر کړم نه چی تا به هیرومه
که سرو وینو دی خندا کپ له کفن کی
سر به ور کپ مه خو تا نــــه ور کومه
تر قیا مته به دی لوړ بو لم ته لوړی
خا طری به دی خوازه زړه کی ساتمه
د وطن زره زره می په تــــاو یان ی
بنکلی یاد د تار یخو به دی ستایمه

کابل ۱۹ ار ۸ ۱۳۶۵

بنسکلا

ډيرى بنسکلا گانې مې ترسترگو شوى
ته خود بنسکلا په سر بنسکلا شوې
خيال مې دېنو په سر و يده شولو
ته چې دې آشنا ته به خندا شولې
ستړې آرزو گانې مې زه وينې شوى
هلته د پردو منځ کې و فاشولې
هیر مې کړل غمو نه زه ورځ شوله
ته چې سره پالنک کې هو يداشولې
نور د بل طيب لا سو نه نه نيسم
سر په سر ز خمو له مې د و او شولې

کابل ۱۳۶۵/۸/۲۹

حسنه!

حسنه! دبی صبره ارما نو په لاره راغلمه
بنسکلی تخیل کی د اسرو په لاره راغلمه
ژمنه یی د خو لی چی نن او بده شواله
ځکه حیاناکی درا تلو په لاره راغلمه
او بنسکی په گریوا ن کی د تعظیم په دود
څنگ ته دی آشنا زه دلمبو په لاره راغلمه
زور دبی هو شیو چی هو بنیازی کی کم
ځکه پر کعبه د میخا نو په لاره راغلمه
نور به ژر چاپیره نری لو گس شمه
زه د آشنا غیر ته د اورو په لاره راغلمه

۱۳۶۵/۱۰/۱۱ کابل

هجره!

هجره نور می پرین ده له آشنا سره می پرین ده
مل دی یم جنو نه له سارا سره می پرین ده
او بنکی په گریوان زما دز په دستلی په خیر
صبر رانه واخه له ژړا سره می پرین ده
سلام دیار د زلفو چی د خیال په څنو راغی
بنکی تخیل کی له سباسره می پرین ده
عشقه ما پناه راوړه د ځان وسوخیدلوته
پښو کی به دی لویږ مه له تاسره می پرین ده
زه چی بت خانه کی داشنا پښو ته ټیټ شومه
نور دخدای دپاره دی خطا سره می پرین ده

کتابل ۱۳۶۲۲۲

پیغور

یوځلی خو یاره په کیلو کسی راته ووایه
داکه آسان نه وی په کتو کی راته ووایه
زه دی ددین له پیمانی ولی خبر نه کړم
زما د سوال خواب خو په بنو کی راته ووایه
زړه می چی داستا شو دی گناه باندی می مه نیسه
حال دز خمی زړه په خند یدو کی راته ووایه
حسن ته دی ووایه که زما نه شوی
بیانو پیغورونه پښتنو کی راته ووایه

۱۳۶۰ ر ۱۲

د نښی گناه

زړه می اسو یلوکی له خندانه ناخبره شو
عشق په ليو نتوب کی له ژړا نه نا خبره شو
او ښکی بهیدی تیرو شیبو په یاد
حسن په ښکلا کی له آشنا نه نا خبره شو
راغلم دسا قی دمنتو په کور میلمه شومه
عقل می دی لاره کی له مانه ناخبره شو
تښو تښو لاپو لا بی صبره کړم
تیزی د جام ست کی له دنیا نه نا خبره شو
شیخه زه نیشه یم غرض مه کوه
غرق په پاکه مینه کی هرخوا نه نا خبره شو

بگرام ۱۲.۰۱.۱۳۶

د افغان په نامه

په نیمه خوا ژو ند کی سیخلی لوی انسان په نامه
په ناخوالی کی خو رید لی ستر ارمان په نامه
له هر تقدیر نه نښتید لی بسی نصیبه آرزو
دتیرو وږو تیرو ورځو دجانان په نامه
چی دوختو لوړو ژورو وځورو لی وی ډیر
دمرگ په خواله کی زړه سا تلی قهرمان په نامه
داد غیرت شمله چی ټیټه تر قیا مته نشی
زما د خاوری هره لویشت کی هر افغان په نامه
زه به تر مرگه آرام نه کښینم آشنابه ستایم
وطنه تابه ستایم ، وطنه تا به ستایم

بغلان ۱۳۵۸ ر ۲۱.

دمینى یاد

مه خیره سپوږمى دا توره شپه ښه ده
غلی به خواله وا خلم مینه غله ښه ده
او ښکى دى بهینى ی پروا نه کوی
خوند کوی همدا سى یا را نه ښه ده
دښت او بیابان کی دزپه و ینى خورم
سو یو فریادو له و یرا نه ښه ده
نوره نو خو دى را ځنى لری کړه
مینه کی جنون لره سجده ښه ده
ډک زپه به داوړ په منځ کی هیر کړمه
پوړېده چی سو زپینى نورا نه ښه ده

پروان ۲۰هـ ۱۳۶

د انقلاب سرود

یوانسان د بدل انسان په ویاړ هڅیږی
یو ارمان د بدل ارمان په ویاړ مستیری
لوی سیلاب دستر تو فان په قافلو کی
رنځیدلی له هر خوا نه را ټولیز ی

دچابیل دچا قلم دچا کلنگک دی
لیونی دیا را نی کله پرځیری
په هر رنگ او هر هیواد او هر چمن کی
سره لاله دانقلاب را و لا پریری
قر با نی د دی سپیڅلواړما نو نو
داکتو بر په آسمان کی را څلیری
تفکر ددی کاروان په دی منزل کی
ابتکار دوا قعیت تری پیدا کیری
کامیابی درسالت په غیر کی خاندی
داپیغام له زخمی زړه نه را خوځیری
یوله بل و یل کول ورسره سم دی
داسرود دانقلاب د لته غبریری

۱۳۶۲ر۲۷ کابل پوهنتون

دهیواد ترانه

خه که مور دزوی دو ینو په غوغا شوه
لویه لار دارما نو نو خو رڼا شوه
دهیواد ترانه لوړه له پا میر شوه
افسانه دهندو کش زړه کی رسواشوه

آزادی او انقلاب غاړه تـر غاړه
ددی ستړی قافلی د ژوند سبا شوه
زمانه نن په حیرانو ستر گوگوزی
خو شالی چی زیار ایستو نکوته وپړیاشوه
گردویا پونه پر میړانه باندی چورلی
ورو ستنی ژمنه شهیدلره و فاشوه
سور ایمان د مبارز د لاری توره
پیمانهددی رازو نو برا لاشوه
سوله دوست د جنگیا ليو په سنگر کی
معجزه د غور ځنگو نو په رښتیا شوه
دښمنان له خپلی ماتی نه خبر شول
کامیابی د قوتونو را په خوا شوه
دوطن بچی قربان له انقلاب شو
مسته لار د غور ځنگو نو په خلا شوه

۱۳۶۲۲۲۲ کابل پوهنتون

دانقلاب لاره

1

مسته د میړانی او رزمو نولار
تکه سره د بنکلو ار ما نو نو لار
بنکلیو شهیدا نو د امید جوړه
داد نو یو نو یو غور څنگو نولار

نن خود پخوا نه لا او چتسه شوه
داد خو شحال خان د غیر تو نولار
زړه می د دښمن پکی چاو د لی دی
لویه ، آزادی دسرو گلو نولار
تل دسر په بیه سا تل شوی ده
داد شهیدا نو د ننگو نولار
بیا چی له یو ی مخی لا سره شواله
داد انقلاب د نو بستو نولار

زړه مت ۱۳۵۷/۲۳۰

دارمان ساقی ته

زه به ستا پر نوم هو س دورخوشپو کړم
دازخمی زړه به آرام په تبید وکړم
توره شپه کی به دی خارم هره خواکی
انتظار به ستاد نوم د او ریدو کړم

که بیدانه شوی دگرد جهان به مخ کی
بیا آسمان ته به تلاش دجگیدو کپم
له هر زړه به دخپل زړه دردونه غواړم
خو آخر دلاری سر په ختمیدو کپم
هر مین به دخپل زړه په ویراخته کپم
گداگر زړه به محکوم په کړیدو کپم
ټول و جود به می له خاورو سره یوشی
لایه کله ازا ده دستنیس و کپم
که تن نهو روح می مه پرین ده آرامه
چارله مینی چی بی وردسوخیدو کپم

۱۳۶۵ز ۱۲ چاریکار

وفا

يار په ياری کې وار خطاو لېشي
که زړه بايللی وی په شاو لېشي
کور او کوڅه کې ر سوا شوی دی بیا
لهورانی مینې نه جدا و لېشي

لاس به دیار په غاړه ټینگ و نیسی
نور د دوغا دوغا ملاو لسی شی
ټول غمازان به پری غصه کې ی همیش
کافر د مینی نو پخلا و لسی شی
خو د سرو شو نهو لاره و نه نیسی
د مسیحا دا رو د وا و لسی شی
سترگی د زړه په ویر پ ندی غواړ مه
خو مینه زما شوه د بل چا ولی شی

ز ر مت ۱۳۵۶۷۸

خوانی هیلی

زه مین یم دانسان دآرما نو نو
بیانگر دشمنیدانو د در دو نو
دوطن او آزادی په نا مه لو ی شوم
زه خپه دانقلاب د توفان نو نو

ناکامی او مرگ یی نشته چی ازل کی
زه لیوال ددی خپا نده بهیروولو
خونخوارا ن دگرد جها ن چی ورته یو شول
زه سپا هی ددی پیکار د سنگرو نو
محبت می خپله ژو نده خخه زده کړ
چی یی لوی کړ مه کو چنی په کړ او نو
زما مینه کی غرض او ریا نشته
ماتوم زه خوالنی د تقد یرونو
پوپریده سر کړم افسا نی له خوانی مینی
چی رښتیا شی حقایق د تقد بیرونو

۱۳۶۰ ر ۲۹

هونبیار جنون

ټول عالم خبرشو ما و نه لیده
غرو نه لر او بر شوه ما ونه لیده
چیری به یی غواړه مه له چاځینی
ټول ځان می پر هر شو ما و نه لیده

خو پوری به او بنکی پاکو مه زه
هر غم په ماسر شو ماو نه لیده
چیری چی چاو یلی پســــــــــــی ورغلم
خدایه شه محشر شو ماو نه لیده
اوس در قیبا نو د پیغــــــــــــور شومه
ژو ند خو می ابتر شو ما و نه لیده
عقله ته قربا ن شی له جنو ن خینی
ستا په ما اثر شو ماو نه لیده

کابل پو هنتون ۱۳۶۰۲۰۱۲

پسر لی ته

غږ می تر غوړو ستا د را تلو شویو
زړه می په سجده د دی بنکا لو شو لو
کله به را ځی قسمته ووا یسه
سمتړی می فر یا د په اسو یلو شو لو

چاراته په شو نهو خندا و نه کړه
نه هی خدا یه سوال دقلید و شو لو
ډیرو می په خیری گر یوان و خندل
دا عجیب تقدیر دیا با نو شو لو
ډیرو ته می و ژر ل لسه ډیرو نه
حال می لا بتر په ژر یی دوشو او
بڼه شو چی آشنا په خپله ولیدم
داتبری آرمان می په و تو شو لو

دپنجشیر دره ۱۳۴۳ ر ۱۳۶۱

دافغا نستان دموکراتیک جمهوریت اتل لومړی څارن شهید سید
حبیب ته !

حبیب

دپاکي مور لمن کي د آرزو حبیب
د غــــه د سباد امید و حبیب
لوی شو دتاریخ په غیر کــــی و خوځید
ښکلو د ښکلا د اننگـــــــو حبیب

توره شپه کی پا خیده سبباً پسی
خوار او لس د نو یو ترا نو حبیب
تورو تورو شیو خیننسی راوو ته
هغه سو خید لی پسه او زو حبیب
ژر دزسالت په غین کسسی پریو تو
داد خوا رو زا رو د اسرو حبیب
سم دانقلاب په ننگه پور ته شو
داد خو رید لو د خوا ستسو حبیب
مپ شو خو اتل شو لوی انسان شو لو
دغه دلوگر د بیرا نسو حبیب
خان اود هیر منی ژو ند نه تیر شولو
داد سره لښکر د حما سسو حبیب

کابل ۱۳۶۵۹۱۰

دسولی ناوکی

وشنیده سپر لیه ناز نین گلان
دلته ناوکی به موسیدو شو له
راشه ای ساقی دغه انگه لره
بیاد ناز پری په وینیدو نوله

چاته یی حیانه چی کتنو ، نه
اوسن راته سر تا جه د شمولوشوله
چیری چی قدم زدی د لیمو په سر
هلته توره شپه په ستنیدو شوله
ته چی یی خفه پکی نووخلانده
لاز د سباوون په لنډ یدوشوله
خه : د زخمی زړه زخمو نه مه شماره
نور می سپره غیږ په گڼر میدوشوله
حسنه ! دآشنا په لمن پریوتسم
بیا می غمشر یکه په درد وشوله

۱۸ - ۱۴ - ۱۳۶۵

ستا چي گلو نه په کمخو کسی نه وی
خوند به هیڅکله په سپرلو کی نه وی

((آرمانی))

بنکلی آشنا

بنکلی آشنا چي می کو شوکی نه وی
نور به آثر په لیو نو کی نه وی
ساقی پیاله دی یا خالی را کر له
یابه مزه پدی پیالو کی نه وی
زاهده ته پی چی له خانه وایی
دابه د خدای په کتا بوکی نه وی

اوربله پام کوه خزان یی نه کپی
بیا به دا گل یه پسر لو کی نه وی
گوره دا زړه دی نه آزاده کړ لو
نور به بیا زړو نه په سینو کی نه وی
که دامین زړه په اوړو نه سوزی
نو هیڅ تاثیر به دوز خو کی نه وی

۲۰۱۲ ز ۱۳۱۵ خیر خانهمینه

الهامونه

ای دسپاؤون باده را خـه را خـه
تاته امیدونه به دروی مهزه
خاره کی امیل زماذ یار کَشوی
هالته نو گلونه به دروی مهزه

گوره ژې یدلی گل آزار نه کړې
زپه کی می عذرو نه به درو پمه زه
زلنی د آشنا می شوروه په ناز
نوی پیغامونه به در وپمه زه
ژر شه بندرگه کړه دا خمارمین
تاته امیلونه به درو پمه زه
راشه تخیل می پانی پانی کړه
دا ښکلی یادو نه به درو پمه زه
قبر ته می خنده سپیروخاوروته
ډیر ډیر الهامو نه به درو پمه زه

۱۱۴۰ د لوگر

دو فالاپی

زړه می راته ویلو په ماڅه وشو
یار می ستیدلو په ماڅه وشو
سپهار نه ترما بنامه انتقلارگوره
یار را ځینی تللو په ماڅه وشو

زه به سلامت کړم اجلی نظر
اور هی نازولو په ما څه وشو
خدایه لیونې جنون دی وا خله پس
ماته یی خندلو په ما څه وشو
عشقی کی خو نازونه وی بی شماره تل
ما حسا بولو په ما څه وشو
څوک له بنایسته ووفانه غواړی
سخت می ازمویلو په ما څه وشو

۱۲ ر ۱۳۶۵ کابل

غزل

سپرلی ناوخته شو و عدو و خوږم
خوشالی لاپلی غمو و خوږم
د کبر جنو سترگو حال نه وایم
زه یی کتو هم ناکتو و خوږم
په خان مغرور غروره ویسی گوره
د مینې خدای اله سجدو و خوږم
د زمانی زړه کی په یاد به وی تل
زړگیه ستا ډیرو گیلو و خوږم
غزل به ولیکم خو و به وا ییم
زه خپل قلم خپلو خیالو و خوږم

از ار ۱۳۶۶ - کابل

غزل

تاڪه مي په سترگو کي خوبونه ځورول
مادي په سر و شونډو کي لوزونه ځورول
سره څاشکي استازي دليمو په اشارو
خود مي په سرو وينو کي زخمو نه ځورول
تارا ته بنودلي و جنون په يونظر
ځکه مي اويښ خوب کي ديدونه ځورول
ځان دي په تندي زما دوينودي کنه دي
ځکه مي ناپامه شنه خالو نه ځورول
ته شولي مغروره په خپل حسن باندي بيا
هيا په تصور کي تصو يرونه ځورول

۲ ر ۱۳۶۶

د پښتو غزل د پلار او نسوي استاد مير حمزه د ژوند داتيا وم
سپړلي د غورپيدو ياد ته

د غزل پلاره !

ياد د زمانو شو لي حمزه شو لي
گل مو دشملو شو لي حمزه شولي
وخت که غورولي هير يدي کله
خاي مو په ليمو شولي حمزه شولي
خير دي که بابا شوي خه خبره ده
شان مود زلمو شولي حمزه شولي
حسن تخيل ته په سجده شولو
نازمو د سپر لو شولي حمزه شولي
نن اود سبا داميدو گله
وياړ د پرو نو شولي حمزه شولي
بني د تغزل نه عقيدت گوره
پلار مود پښتو شو لي حمزه شولي

۲۴ ار ۱۳۶۶ - کابل

پيغله غزل

نن چي مي سلگو کي ميلمنه تولى
ماته مي ليمو کي ميلمنه شولى
داسي راته بئڪاري چي آشنامي شوى
زما په اسويلو کي ميلمنه شولى
سره خالو نه بده زما له وينو نه
اوس خو مي زخمو کي ميلمنه شولى
پام ساته رقيب ته ! اشاري کوى
خيري اگريوانو کي ميلمنه شولى
گوره چي نصيب سره هم جام نشي
بيا تشو پيالو کي ميلمنه شولى
پيغله شولى نا څه په نخروسره
خانده پښتنو کي ميلمنه شولى

۱۲ ار ۱۳۶۶ - لوگر

وختونه او دردونه

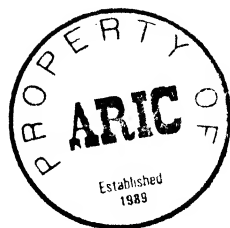
وخته نیرنگو نو ازمو یایی یم
ستا ډیرو درد ونو ازمو یلی یم
اور کی سو خید مه او خبر نه یم
زړه کی می زخمونو ازمو یلی یم
لاره کی اغزو خینی گیاه نه کړم
زه غمجنو زړ ونو ازمو یلی یم
خوان شومه خو تیری می په یاد شولی
حسنة توهتو نو ازمو یلی یم
سترگو ته دی گور مه پوهیږمه
عشقه ستار نخونو ازمو یلی یم
نه ور خچ جنت له د زاهد په لار
ژونده دوز خونو ازمو یلی یم

۲۶ ر ۱. ر ۱۳۵۹ - کابل

گران لوستونکی دی دکتاب ترلوستلو دمخه لاندی ناسمی ، سمی
کری .

سم	نامم	کریمه	صفحه
فکر اوخیال	فکر اخیال	۳	۴
کله	که	۶	۶
محترمو	محتومو	۱۴	۶
کی	که	۶	۱۵
بهیرونو	بهیرولو	۲	۴۸
ه(اضافی)	می	۱	۶۱
خه به ملامت	زه به سلامت	۱	۶۲
بخت	سخت	۸	۶۲

دشاعر پيژ ندنه :

محمد الله رازق په ۱۳۳۸ کال کې د پکتيا ولايت دزر مست د ولسولې دزازه کوهيې په کلي کې په يوه بزگره کورني کې زيږيدلې دي.

لومړنې زده کړې يې دزر ملي د لومړنې برخې په لومړنۍ ښوونځي کې پای ته ورسولي ، منځنۍ زده کړې يې دزر مست د شهيد حبيب الله زر متي په ليسه کې پای ته ورسولي .

د ۱۳۵۶ کال په پای کې دکانکو رازمويښي له تيرو لو وروسته د کابل پوهنتون د طب په پوهنځي کې شامل او په ۱۳۶۳ کال کې له نوموړي علمي موسسې څخه بریالی راوت.

محمد الله رازق په ۱۳۶۴ کال کې دخارندوی په اکاډمي کې شامل او په همدې کال کې له نوموړي اکاډمي څخه فارغ او د څارندوي قواوو په يوه جگړه ييزه قطعه کې دروغتيايي چارو دمسوول په توگه وټاکل شو .

ډاکتر محمد الله رازق له ۱۳۵۲ کال راپدې خوا شعر وايي او دا يې د شعرونو لومړنۍ چاپي مجموعه ده چې گران لوستونکي يې لولي .

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**